

Ministerstwo Energii

Podsekretarz Stanu
Marian Zmarzły

DGH.I.052.2.2025.RW

Warszawa, 2026-04-30

Fundacja Wolność i Własność
ul. Nowosądecka 54/3
30-683 Kraków

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na petycję w sprawie podjęcia pilnych działań w zakresie zabezpieczenia energii elektrycznej poprzez utrzymanie, modernizację i poprawę efektywności istniejących kopalń oraz elektrowni węglowych, przedstawiam poniższe wyjaśnienia, uwzględniające stanowisko Ministerstwa Aktywów Państwowych.

Z uwagi na postęp technologiczny, jak i zachodzące w Unii Europejskiej procesy transformacji energetycznej, wynikające z polityki klimatycznej i z celów redukcji emisji CO₂ do 2050 r. naturalnym stało się odchodzenie od paliw kopalnych w tym węgla kamiennego, jako surowca służącego do produkcji energii elektrycznej i ciepła.

Zgodnie z obowiązującą Umową Społeczną dotyczącą transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego z 2021 r. ostatnia kopalnia węgla kamiennego energetycznego zakończy eksploatację w 2049 r. Umowa ta została zawarta pomiędzy Rządem RP, stroną społeczną, przedsiębiorcami górnictwami i reprezentantem gmin górnictwowych.

Z uwagi na obecne i projektowane w najbliższej przyszłości zmiany w miksie energetycznym, założono stopniowe, rozłożone w czasie, wygaszanie działających w Polsce podziemnych zakładów górnictwowych wydobywających węgiel kamienny energetyczny.

Należy podkreślić, że wyznaczenie klarownej ścieżki transformacji w sektorze węgla kamiennego umożliwi lepsze planowanie działań inwestycyjnych w nowe moce wytwórcze, które w przyszłości zastąpią wycofywane jednostki węglowe, co ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz ochrony interesów społecznych i regionalnych.

Należy przy tym podkreślić, że do momentu uruchomienia elektrowni jądrowej, bloki węglowe będą funkcjonowały, wraz z gazowymi i stabilizowały system. Polska potrzebuje czystej i taniej energii, stabilnych źródeł i odpowiedniego miksu energetycznego by to zapewnić.

Najważniejszym drogowskazem dla rozwoju polskiej energetyki jest dokument strategiczny - Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu. Dokument ten porządkuje kierunek prowadzonej przez Polskę transformacji energetycznej i przekazuje rynkowi jasny sygnał dotyczący stabilności tego procesu. Wiemy, dokąd zmierzamy i wiemy w jakim tempie chcemy pokonać tę drogę. Stawiamy na bezpieczny i zrównoważony mikś energetyczny, w którym ostatecznie najważniejsze role pełnić będą energetyka jądrowa, odnawialne źródła energii i magazyny energii. To fundamenty przyszłego systemu energetycznego.

Obecnie finalizowana aktualizacja KPEiK została oparta o dwa scenariusze.

- ❑ WAM - scenariusz aktywnej transformacji (with additional measures), który zakłada przyspieszenie procesu dekarbonizacji i wejście na ścieżkę neutralności klimatycznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyficznego punktu startowego Polski,
- ❑ WEM, czyli scenariusz odpowiadający podejściu „business as usual” (with existing measures) – zbieżny z Umową Społeczną.

Jako wiodący został wskazany scenariusz WAM. Oznacza to, że tempo odchodzenia od węgla będzie zależeć od tempa dołączania niskoemisyjnych źródeł do sieci, w tym mocy jądrowych, przy priorytetowym uwzględnieniu kwestii bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Węgiel kamienny stanowiący przez dziesięciolecia podstawę miksu energetycznego Polski będzie pełnił jedną z kluczowych ról w procesie transformacji sektora energetycznego w kierunku zero emisyjnym. Odejście od węgla będzie następowało przy zapewnieniu równowagi pomiędzy rozwojem odnawialnych źródeł energii, a utrzymaniem bezpiecznych i elastycznych mocy konwencjonalnych.

Wspomniana w piśmie Fundacji znowelizowana ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego stanowi realizację zobowiązań wynikających z postanowień wspomnianej Umowy Społecznej. Celem wprowadzonych zmian w ustawie jest m.in. stworzenie podstaw prawnych umożliwiających przedsiębiorstwom górniczym objętym Nowym Systemem Wsparcia – tj. Polska Grupa Górnicza S.A., Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Węglokoks Kraj S.A. – prowadzenie procesów stopniowej likwidacji zakładów wydobywających węgiel oraz wypłatę świadczeń socjalnych dla odchodzących pracowników.

W odniesieniu do kwestii elektrowni węglowych uprzejmie informuję, że dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, w tym w szczególności stabilności KSE, kluczowe są mechanizmy gwarantujące stabilne dostawy energii i mocy po akceptowalnych kosztach. Dla utrzymania funkcjonowania jednostek węglowych istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego konieczne jest wdrożenie dodatkowych mechanizmów wsparcia dla aktywów węglowych, niezależnie od już istniejących rozwiązań (w szczególności po 2035 roku).

Wśród propozycji mechanizmów, zapewniających wymagany poziom bezpieczeństwa energetycznego i pewności dostaw podczas transformacji energetycznej, za optymalny należy uznać zestaw skoordynowanych działań, takich jak Mechanizm dekarbonizacyjny, Rynek Mocy oraz Mechanizm elastyczności (non-fossil flexibility). Ich uruchomienie wymaga negocjacji z Komisją Europejską i notyfikacji pomocy publicznej.

Mechanizm dekarbonizacji zakłada wynagrodzenie dla jednostki niskoemisyjnej za świadczenie obowiązku mocowego oraz czasowe wsparcie dla jednostki węglowej działającej w ramach tej samej grupy kapitałowej. Mechanizm ma bazować na rozwiązaniach Rynku Mocy.

Mechanizm elastyczności (non-fossil flexibility) pozwoliłby natomiast na zapewnienie odpowiedniego poziomu elastyczności zasobów w KSE, w tym zdolności regulacyjnych, które pozwolą na bieżące reagowanie na zmienną generację OZE oraz optymalne wykorzystanie potencjału OZE.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu mocy dyspozycyjnej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym w najbliższych latach, w ramach ustawy z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o rynku mocy wprowadzono na rynku mocy aukcje uzupełniające, w których mogą uczestniczyć również jednostki niespełniające limitu emisji 550 gCO₂/kWh (w tym

bloki opalane węglem). Taką możliwość, pod określonymi warunkami w drodze wyjątku – umożliwiła rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1747 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenia (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 w odniesieniu do poprawy struktury unijnego rynku energii elektrycznej. Jednocześnie należy podkreślić, że decyzje o uczestnictwie lub braku uczestnictwa w aukcji uzupełniającej, certyfikacji do aukcji oraz certyfikacji ogólnej są podejmowane indywidualnie przez każdego dostawcę mocy.

Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej ściśle monitoruje kwestię wystarczalności krajowych zasobów wytwórczych, również w oparciu o analizy przygotowywane przez Operatora Systemu Przesyłowego – spółkę Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., w której Pełnomocnik wykonuje prawa z akcji Skarbu Państwa.

Z wyrazami szacunku

Marian Zmarzły

Podsekretarz stanu

2026-04-30

Do wiadomości:

Pani Joanna Kubiak, Dyrektor Departamentu Wniosków, Petycji i Skarg, KPRM.